

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Társ.

Szerző

H. S.

Cím

Az igazi népszínház.

Hely

Népszínház

Idő

"1914"

Személy

Forrás:

Magyarország

Bp.

1914 III/31

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Az igazi népszínház

A Vág-utca és a Berzenczei-utca kereszteződésénél áll a Népszínház. Az itt összetorkolló sivár és sötét utcák vityillói, meg gyártelepei közt ugyszólván a egyetlen jelentékeny épület. Szürkére piszkolódo fehér falával, szűk és rideg halljával emblemájában lehetne minden pesti humanitárius intézménynek. Az irgalmasság palotája is csak olyan, mint a többi: nagynehezen és jókésőre fölépítették, aztán magára hagyták egész szomorú szegénységében gyakorolja sokféle jótékonyágát a maga erejéből úgy, ahogy tudja.

A szűk és dohszagú, szortyogó-gázzal zöldre világított lépcsőkön a második emeletre jutva, egy furcsa szobába kerül az ember. A falnál garderohek. A fogasokon rendes, sőt némi jómódra valló ruhadarabok: selyembélésű spencerek, finom kabátok, bársonyhajtókás überciherék, idényszerű virágos nő kalapok és divatos borsalínók függenek. Előle a tárgy-komplexum fölött pedig egy kis táblácskát akasztottak, amelyre vörös tintával a következő szöveg van fölrajzolva: «A ruhatárban elhelyezett minden egyes öltönydarabért 4 fillér díj jár.» Valóban szembeütő ölesőség; a publikumot, amely odabenn a teremben Gárdonyi Géza «Bor» című szindarabjának előadását élvezzi, itt nem nagyon koppasztják meg. A szoba, ahol a játék folyik, hosszukás és alacsony helyiség. Szakértő orr a levegőben lengő illatokat a következő elemekre bonthatja föl: Nem eléggé ápoltság, nem illatosított emberi bőrnek transpirációja, sűrűn és frissen mosott fehérneműnek klór-mész lehellete, a gyakran viselt ruhának tipikus savanyu odörge és némi ételszag, mert a színpad és parterre egyaránt ebédülül szolgál a déli órákban. Az oldalsó folyosón a falnak támaszva ott vannak az összehajtogatott asztalok, a padlóra szögezve a tálaló-pultok, a falban pedig ott látnak a földszinti konyhából menázsit hordó lift. A meghatározottan kicsiny, fölülről világított színpad előtt most megrögzítetlen székek vannak sűrű sorokba rakva, minden széken egy-egy kedves és naiv lény ül

baldogan tágranyílt szemmel a színpad felé fordítva, ahonnan lágyan árad szét a borjupörkölt szagu levegőbe Gárdonyi szelíden pezsgő humora. A publikum föltűnően értelmes. Zaj alig van. Durbints sógor és Kátsa cigány mókáit diszkrét nevetéssel honorálják, majd együtt szomorkodnak a Bus Baraccsal. Az originális szövegen alig változtattak, csak itt-ott van egy helyierdeklő éle a rollékba belésszurva. Fölvonásvégeken hatalmas taps zug föl és a lelkes közönség kitódul a garderohek foyerba, ahol a következő színlap csábítja őket arra, hogy a jövő vasárnapon újra eljöjjenek ide egy kis műélvezetre:

Jövő vasárnap, április 5-ikén

A kérés Kacagató vígjáték
három felvonásban

Irta: Kisfaludy Károly

Ezeket az előadásokat egy kicsiny műkedvelő társulat rendezi a Népszínházban, amely intézmény missziói közé sorolja sok egyéb teendőjén kívül még a kulturának a kültelken való terjesztését is. A társaság tagjai között néhány végzett színésznővendék van, ezeknek személyes ismerősei közül kerül ki az ensemble többi tagja. A művészek legnagyobb része magánhivatalnok, magánhivatalnok és van köztük egy droguista-segéd, a közönség kedvence, aki tegnap este mint Baracs Matyi jelentkezett. A műsoruk valóban pompás, működésük rövid ideje óta a következő darabokat játszották el ebben az étteremből átalakított színházban: Képzelt beteg (Molière); Seapin furiangjai (Molière); Tartuffe (Molière); Botesinálta doktor (Molière); Vizkereszt vagy amit akartok (Shakespeare); Makrancos hölgy

(Shakespeare): Tévedések játéka (Shakespeare); Regényesek (Edmond Rostand); Constantin abbé (Gerhardt Hauptmann); Fösvény (Molière); Mari (Herrmann Heiermanns); Válás után (Bisson); Vasváros (Ohnet); Liliomfi

(Szigligeti Ede); Dolovai nábob leánya, Három testőr (Hereg Ferenc); Doktor ur (Molnár Ferenc) és A hivatalnok urak (Földes Imre).

Munkájuk, igyekezetük megbecsülhetetlen értékű. A környék szenvedélyes mozilátogatóiból, meggyőződéses verkli-hallgatóiból neveltek maguknak egy jókora, lelkes publikumot, amely tudja, hogy kell színházban ildomosan viselkedni, amelynek már van némi sejtelme arról: mi a szép.

Pedig ez a közönség — mondják — valamikor rétetenes volt. Belebeszéltek a színészek mondókájába, egymást döfölték és minden módon rendetlenkedtek, míg aztán lassan megszelidítette, megjavította őket a muzsák e legszelidebbje. Most csendben ülnek, a rendet nem zavarják és tegnap mindössze egy incidens történt: Szünetben egy fiatal kereskedő-tanonc cigarettára gyújtott, pont a zsufolt nézőtér kellős közepén. A kezelőtiszt észrevette, nyakoncsipte és kiszállította a folyosóra. A suhanc ijedten tiltakozott:

— Bocsánát, nem tudtam, hogy tilos! — és rémülten tekintett a rend fentartójára; félt, hogy ki találják innen tiltani.

Csengettek és a legényke visszasurrant a nézőtérre, ahol nincsenek páholyok, csak földszint és ahol minden jegy ára egyformán husz krajcár. A függöny szényilott és a ketrecszerűen pici emelvényen újra megjelentek a színes pruszlikok, a borjuszájú ingek, kék ködmenek és cifra szűrők. A színészek feje csaknem a padmalyt verte és a felső szuffitákba erősített villanykörtek úgy megvilágították maszkjaikat, hogy külön lehetett látni minden masztixal ragasztott szőrszálat. Technikai készségük természetesen csekély. Két, három nap idejük van elkészülni egy darabra, menthető hát, ha szöveg tudásban nem kifogástalanok.

Az öltözőjükben — urak és hölgyek együtt öltöznek, csupán deszka-sparyofalak választják el őket egymástól — a rendezőjük, direktőrük, főszínészük, jelmez- és dizlettervezőjük egyben kulisztologatójuk. Eliás Gyula elmondja, hogy a társaságban mindössze hatan vannak professzionátus színészek, ő egy előadásért 90 koronát kap; ezt arányosan elosztja hat társával, a trupp többi tagja nem tart honoráriumra igényt, ebből élnek, pedig egy este — egy heti munka. Hiába, a dizleteket meg kell festeni, a jelmezeket meg kell varrni, de; sebj, majd meg még jobban is, lesz talán jövőre a megnagyobbított házban állandó színpaduk, tarthatnak több előadást, talán egyszer majd a város is megkönyörül rajtuk és juttat nekik pár garast...

Valami naiv hit csillan meg a szemében az embernek, az eszébe jut a régi Nemzeti Színház, amelynek ajtajában valaha, szegény Salamon Sándor költötte el tőkemből álló ebédjét, amelynek művészei ellensúlyozták a gyapju-utcai teátrum német illatát. A vidéki komédiások, akik tengelyig erő sárban, fullasztó porban kószáltak szerteszét az országban elszórva a kultúra első magvait. Ezek szegények ugyanilyen okokból szükködnének most. És, hogy kezük megsebesedik a primitív színpad összekabálásában, hogy arcukat fölesipi a durva festék, nagyon meg kell, hogy hálálja nekik a közönség, az ő publikumuk, amely tegnap este megilletődve hagyta el a melegbe fult szobát, ahol éheztek ételt, tudatlanok tudományt és sóvárgók szórakozást találtak. A kongó folyosókon, csendben, de az elmúlt nemes multság izgalmával vonulnak végig az emberek, lent kinyitják a kaput és a közönség szétoszlik a tintafekeite külvárosi estében.